

El drama de la vellesa

GETTY

nant. Sembla com si el vell es volgués protegir d'altres coses, abans i tot de la gelosia. Tot passa durant la Primera Guerra Mundial. El cel s'il·lumina, de tant en tant, per la resplendor del foc bèl·lic. El vell ha rebut la visita d'una dona i de la seva filla: busquen una ocupació per a la jove. Al cap d'un temps, l'home coincideix a l'autobús amb una bella conductora. En queda fascinat. No recorda que és la mateixa noia que havia acudit a casa seva un dia, acompanyant la mare, demanant-li feina.

Es troben sempre a casa del vell, quan ell ho disposa. Com que viu sol, només acompanyat per una assistenta molt manfassera, ell mateix prepara el sopar, amb conserves de qualitat. L'home vol protegir la jove. I aquesta diu que l'estima. "Els vells, quan estimen, sempre passen per la paternitat, i cadascuna de les seves abraçades és un incest amb un gust acre". Magnífica frase!

Escriure amb uncio

Els remordiments, al vell, li arriben quan ja ha dut les coses massa lluny. Ha estat a punt de quedar-s'hi: un cos castigat pels anys no pot combatre amb un de bregós, en l'apogeu de la vida. "La joventut havia mort amb l'última visita de la joveneta, i l'enyor de l'una subsistia en l'enyor de l'altra". Llavors encara vol tenir més cura de la jove, però sense que la carn ni el desig s'hi immiscixin. I desplega l'efecte Pigmalí: que aprengui alemany, que vagi adquirint cultura, que es faci una dona de bé.

¿Com se'n sortirà, l'home? Escrivint amb uncio. Un assaig que se li fa treballós, perquè no té gaire l'hàbit de redactar. Escament, el titula *Sobre les relacions entre la vellesa i la joventut*. Hi analitza un munt de qüestions: la passió, el desig, la manera diferent de viure'ls tots dos segons l'edat. Però també els diners. Com poden servir per descarregar la mala consciència d'un vell respecte d'una joveneta, per exemple. ♦

ITALO SVEVO
La història del bon vell i la bonica joveneta

LA HISTÒRIA DEL BON VELL I LA BONICA JOVENETA
ITALO SVEVO
ADESIARA
TRADUCCIÓ DE MARINA LABOREO
74 PÀG. / 11 €

Aquest relat, ple de gràcia, resulta una mica desconcertant. Al final, vull dir, quan el vell –no gaire més de 60 anys;

però són els 60 de fa gairebé un segle– sublima la seva passió (i les seves pors) per la joveneta –tan jove llavors com ara, 100 anys després– dedicant-se a escriure. Amb passió també, i amb por, val a dir-ho. Ho fa amb la noble intenció d'instruir els joves: perquè no cometin el seu error i es mantinguin sempre virtuoses, fins de vells. No sabem res de la vida anterior dels dos protagonistes. En el cas de l'home, si feia gaire que havia viscut un amor tan trasbalsador com aquell. Sigui com sigui, la passió no se li ha posat gens bé: la salut n'ha resultat severa-

ment perjudicada, fins al punt que li ha semblat veure la mort de cara.

La història recorda un relat de Chateaubriand, *Amor i vellesa*, en què el francès també indagava en les relacions entre un home d'edat avançada i una jove. El consell de l'autor de *Memòries d'ultratomba* és inequívoc: que els ancians no s'emboquin amb jovenetes, perquè només hi poden perdre. El vell del francès deixa escrit, devorat per la gelosia: "Et perdonaria si fossis feliç amb un àngel. Amb un home, mai de la vida!". Al cap i a l'últim, Chateaubriand advoca per l'amistat, que "nodreix moltes més il·lusions que l'amor, i són molt més duradores".

En el cas del relat del triestí, la gelosia també hi apareix (fins i tot, en un passatge se l'adjectiva com a *abjecta*), però no és tan determi-

JORDI LLAVINA

L'APARADOR

ARA

FICCIÓ

Un combat
PATRICK SÜSKIND
Amsterdam

A bans de relançar *El perfum*, Amsterdam Llibres publica la traducció de Joan Ferrarons d'*Un combat*, de Patrick Süskind. Aquesta novel·la breu explica la història d'un jove que s'enfronta al campió local d'escacs al Jardí de Luxemburg de París. Quin dels dos guanyarà? I com?

La favorita de l'harem
ANDREU MARTÍN
crims.cat

FICCIÓ

Andreu Martín recupera els personatges del prostíbul de *L'harem del Tibidabo* (2018). El regent del bordell, Emili Santamarta haurà de defensar innocents en una lluita entre policies corruptes i, sobretot, entre dos clans que volen fer-se amb el monopoli del tràfic d'armes i drogues de la ciutat.

La petita enciclopèdia...
PAU CLUA
Rosa dels Vents

NO-FICCIÓ

Pau Clua, acompanyant-se d'il·lustracions de Jordi Calvís, presenta una guia útil i divertida per refrescar els conceptes relacionats amb el procés d'independència: les manifestacions, Tsunami Democràtic, el Piolín, Lledoners, Joan Bonaniti o el "Bueno, pues molt bé, pues adiós" del major Traperó...

OBRO FIL

ANNA GUITART

Pedòfil en 'prime time'

–Per què s'ha especialitzat en col·legials i noiets? Ja es veu que de més de 20 no li interessien.

–No he tingut mai èxit amb dones de 25, 30 o més. [...] En canvi, quan hi ha alguna noia que s'examina de batxillerat i a qui ningú parla, perquè els adults no s'interessin pels adolescents [...], aquesta noia és l'única que em dona el telèfon. És així com va, no hi puc fer res. [...] Prefereixo tenir a la meua vida persones encara no endurides. Són més amables. Una noia molt jove és més amable, encara que de seguida es torni histèrica i boja. De gran ho serà, però encara és amable...

–Sí, però per què col·leccionar-les?

Aquest diàleg em té en xoc des de fa un parell de dies. En faig una traducció lliure i fragmentada –també honesta, espero–, però l'escena sencera es pot trobar a YouTube, i a França últimament l'han vist milers de persones. El que pregunta és un dels periodistes que més he admirat, el francès Bernard Pivot. Durant anys, al capdavant del programa *Apostrophes*, va fer llegir als seus milions d'espectadors. La conversa que reproduïxo és entre ell i Gabriel Matzneff el 1990. Matzneff presentava *Mes amours décomposés*, un nou volum del seu dietari, en què explicava i reivindicava com a reals les seves relacions amb noies menors. Cap sorpresa, tenint en compte que ja havia publicat un assaig, *Les moins de seize ans* (1974), en què parlava de com el captivaven els nois i noies de 10 a 16 anys. De fet, la conversa és animada, hi ha altres escriptors, entre ells dues dones, que riu dels comentaris de l'autor. Només la canadense Denise Bombardier el censura. La sorprèn que a França l'aura de la literatura pugui funcionar com a coartada dels actes. A mi també. Ja sabem que hi ha gent imbecil o menyspreable que escriu molt bé. Céline era antisemita i encara recordo la lectura de *Viatge al fons de la nit* com una experiència fascinant, que recomano. El debat no és aquest. Matzneff parlava de la seva pedofília, i la gent reia. Ara, molts han criticat Pivot per haver fet l'entrevista, sobretot en el to que la va fer. No crec que cap d'ells anés a posar cap denúncia. El periodista s'ha excusat dient que eren un context i una època diferents. Segueixo sense entendre-ho.

A *Apostrophes*, Bombardier també es va preguntar com es devien sentir les noies que apareixien al llibre, i 30 anys més tard ho hem sabut. Vanessa Springora, una d'elles, acaba de publicar *Le consentement*, en què explica la seva experiència, terrible. Ara, per sort, sembla que les coses han canviat i, gràcies al llibre, Matzneff està sent investigat per possible violació. El cas Matzneff ha sacsejat França. Les seves editorials han decidit retirar les seves obres. La gent, però, ha corregut a Amazon i se les disputa a preu d'or. Això tampoc ho entenc. ♦